

PRZEDSZKOLACZEK

PUBLICZNE PRZEDSZKOLE NR 3 W RADOMIU

KWIECIEŃ 2024

2 KWIETNIA ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTYZMU

Jest świat osób neurotypowych i świat osób z ASD. Nasz punkt widzenia, nasze rozumienie i nasz proces myślowy są zupełnie odmienne od waszego, ale to my musimy się dostosować do waszych reguł. Dla was rozumienie społeczne jest czymś wrodzonym. Dla nas – nie.

Sean Barron (osoba z ASD)

SPEKTRUM AUTYZMU

Autyzm jest zaburzeniem neurorozwojowym. Przyczyny autyzmu nie są w pełni znane – wpływ na jego ujawnienie się mają zarówno czynniki genetyczne, jak i środowiskowe. Wpływa całościowo na rozwój i funkcjonowanie danej osoby.

Określenie "spektrum autyzmu" ma na celu zwrócenie uwagi na to, jak różnorodne są osoby z autyzmem i w jak różny sposób zaburzenie to może wpływać na ich życie. W spektrum znajdują się zarówno osoby niemówiące werbalnie, mające poważne problemy w zakresie samodzielności i funkcjonujące na poziomie niepełnosprawności intelektualnej, jak również osoby sprawnie porozumiewające się mową, zakładające rodziny i realizujące się w życiu zawodowym. Dla skrótowego określenia spektrum autyzmu używa się najczęściej angielskiego ASD (Autism Spectrum Disorder); odpowiednikiem w języku polskim jest określenie: całościowe zaburzenia rozwojowe (CZR).

Autyzm może być określany na różne sposoby:

- Zaburzenia ze spektrum autyzmu (ASD, Autism spectrum disorder) – jest to najczęściej używany termin, ponieważ stanowi medyczne określenie autyzmu.
- Stany ze spektrum autyzmu (ASC, Autism spectrum condition) – inne, powszechnie stosowane określenie autyzmu.
- Zespół Aspergera – obecnie ten termin nie jest już stosowany; zamiast tego lekarze używają w diagnostyce pojęcia „autyzm”. Część osób z wcześniej rozpoznanym zespołem Aspergera nadal jednak używa tego terminu. Jest on niekiedy określany mianem „autyzmu wysoko funkcjonującego”, ponieważ osoby, które pasują do profilu zespołu Aspergera, cechują się zazwyczaj przeciętną lub ponadprzeciętną inteligencją.

CO JEST CHARAKTERYSTYCZNE DLA SPEKTRUM AUTYZMU?

PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNEGO KOMUNIKOWANIA SIĘ I INTERAKCJI SPOŁECZNYCH

Osoby ze spektrum mają trudności w nawiązywaniu kontaktów i przestrzeganiu reguł społecznych, a także ze zrozumieniem reakcji i emocji innych ludzi oraz często wyrażają własne uczucia w nietypowy sposób. Mogą w ogóle nie posługiwać się mową werbalną albo mieć ograniczony zasób słów; mogą też mówić płynnie, ale mieć trudności ze rozumieniem kontekstu i wyrażaniem abstrakcyjnych pojęć. Często nie potrafią kompensować tego gestem, ani innymi formami przekazu lub ich próby radzenia sobie nie są w pełni wystarczające. W interakcjach z innymi nie okazują wzajemności, ich wypowiedzi mogą często bardziej przypominać wykład niż codzienną rozmowę.

TENDENCJA DO POWTARZALNYCH WZORCÓW ZACHOWAŃ, ZAINTERESOWAŃ I AKTYWNOŚCI

Osoby te zwykle przejawiają opór przed zmianami w otoczeniu i przebiegu aktywności; mają nietypowe zainteresowania i pasje. Zachowują się w nietypowy, powtarzalny lub zrytualizowany sposób, co może dotyczyć sposobu poruszania się, sposobu chodzenia, sposobu mówienia, np. dobierania słów i formułowania zdań, sposobu wykonywania codziennych złożonych czynności itp. Zdarza się, że posiadają niezwykle dla swojego wieku lub wyjątkowo nasilone zainteresowania i ulubione tematy, którym poświęcają wiele swojego czasu i uwagi. Często w zmieniony sposób odbierają i przetwarzają bodźce sensoryczne z otoczenia, np. narzekają, że jest za głośno, za jasno lub brzydko pachnie, choć wokół inni tak nie uważają. Osoby ze spektrum naprawdę wtedy czują inaczej, ich zmysły działają w szczególnie sposób.

Powyższy opis jest jedynie wskazówką do zrozumienia osób z autyzmem. Ale SPEKTRUM oznacza, że KAŻDA osoba z autyzmem jest inna i u każdej autyzm przejawia się różnym zestawem cech i ich nasilenia. Mogą pojawić się też takie, których tu nie zamieściliśmy.

Autyzm występuje we wszystkich grupach społecznych i różnych kulturach, jednak częściej rozpoznawany jest u chłopców niż u dziewczynek. Wielu specjalistów uważa, że kryteria diagnostyczne nie uwzględniają w dostatecznym stopniu trudności charakterystycznych dla kobiet i dziewcząt. Jednak mimo tego, w ostatnich latach liczba diagnozowanych kobiet i dziewcząt ze spektrum autyzmu ciągle wzrasta.

Autyzm to nie choroba

choć potrzebuję wsparcia i zrozumienia

Czasami mogę się zdenerwować, nie zawsze wiem skąd bierze się ta złość, ale pamiętaj, że ona minie

Może się zdarzyć, że powiem to, co przyjdzie mi do głowy i niechcący sprawię Ci przykrość, ale nie robię tego specjalnie

Czasami nie umiem rozpoznać emocji, dlatego moje reakcje mogą być niestosowne

Nie dotykaj mnie, jeżeli nie musisz. Nie zawsze chcę, aby obcy mnie przytulali albo głaskali. Jeżeli będzie tego chcieć, dam Ci znać.

Może się zdarzyć, że nie zapanuję nad sobą, ale to nie znaczy, że robię Ci na złość

Nie zmuszaj mnie do dzielenia się przedmiotami, bardzo się do nich przywiązuję

Trudno mi nawiązać przyjaźń, ale to wcale nie znaczy, że Cię nie lubię

To, że nie patrzę Ci w oczy, nie znaczy, że Cię nie słucham. Czasami tak mam, że unikam kontaktu wzrokowego

Raczej nie lubię zmian, wolę rutynę, bo wtedy wiem, co mnie czeka

Zdiagnozowanie autyzmu:

- Rzetelna i dokładna diagnoza powinna być postawiona przez zespół specjalistów (lekarzy, pedagogów i psychologów) w pierwszych miesiącach, latach życia.
- Autyzmu nie da się wyleczyć. Skuteczna terapia może jednak niwelować jego objawy oraz umożliwić w miarę samodzielne funkcjonowanie, zwłaszcza osobom pełnoletnim.

Wczesne wykrywanie autyzmu

Okres I połowy 1 roku życia:

- Zaburzony kontakt wzrokowy.
- Brak zainteresowania bodźcami społecznymi, ignorowanie ich, krótki czas patrzenia na ludzi.
- Brak reakcji na komunikaty rodzica kierowane do dziecka.
- Zaburzony kontakt wzrokowy.
- Brak zainteresowania bodźcami społecznymi, ignorowanie ich, krótki czas patrzenia na ludzi.
- Brak reakcji na komunikaty rodzica kierowane do dziecka.

Okres między 8 a 10 miesiącem życia:

- Brak reakcji na własne imię.
- Brak wskazywania.

Okres II półrocza 1 roku życia:

- Brak domagania się, by być przytulanym i brany na ręce.
- Zubożona reakcja antycypacyjna (zdolność uprzedzania).
- Brak złożonych zachowań społecznych łączących spojrzenie, ekspresję mimiczną, ton głosu i gestykulację.

Jak leczy się autyzm?

Autyzm jest złożonym zaburzeniem w różny sposób wpływającym na dotkniętą nim osobę, dlatego też metody wsparcia zależą od potrzeb danej osoby i mogą zmieniać się w ciągu ich życia. U wielu osób z autyzmem stwierdza się również zaburzenia współistniejące, takie jak: trudności w uczeniu się, problemy ze zdrowiem psychicznym, padaczka, problemy ze snem i układem pokarmowym. W postępowaniu z tymi zaburzeniami pomocne mogą być pewne metody leczenia lub wsparcia, które zawsze należy uważnie monitorować.

Leki

Obecnie nie ma leków, które mogą wyleczyć autyzm. Dostępne są jednak interwencje potencjalnie przynoszące poprawę w zakresie zachowania, umiejętności i rozwoju językowego. Dostępne są także metody leczenia farmakologicznego, które pomagają w radzeniu sobie z neurologicznymi, psychiatrycznymi oraz innymi chorobami współistniejącymi. Należą do nich leki przeciwpadaczkowe, przeciwpsychotyczne (neuroleptyki), substancje psychostymulujące (stymulanty) i środki nasenne.

Metody terapeutyczne:

- Metoda wymuszania kontaktu – holding,
- Metoda TEACCH,
- Metoda Felicji Affolter,
- Metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne,
- Metoda Dobrego Startu,
- Metoda aktywności Knillów,
- Metoda Opcji,
- Metoda terapeutyczna Domana,
- Terapia Integracji Sensorycznej,
- Terapia Logopedyczna,

- Trening Umiejętności Społecznych,
- Terapia Behawioralna,
- Treningi słuchowe: Johansen, Thomatis.

Pokoloruj obrazek

ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTYZMU

Opracowały:
Magdalena Stopa,
Monika Cichosz